

GAZETA

Wielkiego

Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornój *W. Dekera i Spółki*. — Redaktor: *A. Wannowski*.

N° 108. — W Srodę dnia 9. Maja 1832.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 5. Maja.

Dwór Królewski przywdziewa jutro żałobę na 3 tygodnie po J. K. M. Królowej Sardynii, a na 2 tygodnie po J. C. M. Wielkiej Xiężniczce Toskańskiej.

~~~~~

Wiadomości zagraniczne.

R o s s y a.

Z Petersburga, d. 14. Kwietn. (star. st.)

Obrząd święta Zmartwychwstania Pańskiego odbył się nocą w zimowym pałacu, w przytomności NN. Cesarstwa, i JJ. CC. MM. W. X. Następcy Tronu, W. X. Michała i W. X. Heleny. Po zwykłych powinszowaniach członków Rady państwa, Ministrów, Senatorów, Generalów, oficerów gwardyi i wojska tudzież innych znakomitszych osób, JJ. CC. MM. słuchali potem mszy uroczystej.

O południu, N. Pan dał uroczyste posłuchanie P. Marszałkowi Mortier, Xciu Trevisy, nadzwyczajnemu i pełnomocnemu Posłowi Króla Francuzów, który, po skończonej audyencji, miał zaszczyt przedstawić J. C. M. należące do jego orszaku osoby, mia-

nowicie zaś: adjutantów swoich: Porucznika głównego sztabu Margrabiego Trevisy, dowódcę szwadronu głównego sztabu Wice-Hrabiego Bellozane i Kapitana głównego sztabu Hr. Perthuis; Xcia d'Eckmühl Para Francyi, i zostającego przy Posełtwie P. da Cazener. Tegoż dnia, pomieniony Poseł przyjęty był na uroczystém posłuchaniu i przez N. Cesarzową, po którym również miał honor przedstawić N. Pani osoby składające jego orszak. — Po nieszpórach N. Cesarzowa przyjmowała w kaplicy powinszowania dam.

Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu g. b. m. Hrabianka Karolina de Stackelberg, Xczka Anastazyja Szczerbатов, i Xczka Alexandra Szachowska mianowane Pannami Honorowemi J. C. M.; — 11. zaś i 12., pierwszy Sekretarz poselstwa rosyjskiego w Berlinie, Radzca Koll. Baron E. Ungern-Sternberg, i Wołyński szlachecki Marszałek Leńkiewicz mianowani Szambelanami Dworu.

Potwierdzone przez N. Pana *prawidła o tranzycie polskich sukien do Kiachty*. 1) Każdy z rosyjskich i polskich poddanych, mających prawo w Rosyi zagranicznego handlu, może z Królestwa Polskiego, dla wystania tranzytem do Kiachty przywozić wyrobione w Królestwie, używane w Chińskim handlu sukno

wszelkłej barwy, zachowując przy sprzedaży w Kiachcie postanowione dla tamecznego handlu prawidła. — 2) Na przewóz tych sukien na tranzyt, wyznacza się Sądowa Komora w Brześciu. — 3) Rząd Królestwa Polskiego na rok bieżący, ile można przedźej, a na następne, przed początkiem roku, uwiadamia Ministerstwo Skarbu i zarazem wprost od siebie daje wiedzieć Brzeskiej komorze, ile na rachunek pozwolonej ilości i komu z fabrykantów lub kupców, wyznaczono sukien tranzytów do przewiezienia do Kiachty. — 4) Po przywozie do wspomnianej komory polskich sukien na tranzyt, kupiec lub jego komissarz winien podać doniesienie, wymienić w niem szczegółowo liczbę paków, postawów i arszynów tudzież złożyć przy tém właściwe świadectwa, jako rzeczywiście w Królestwie zostały wyrobione. Świadectwa te mają wydawać Komisyse wojewódzkie na tychże zasadach, co i o innych Królestwa wyrobach. Nadto w świadectwach tych ma być wyrażono, iż wymienione w nich sukna wchodzą do ilości, którą Rząd Królestwa Polskiego, takimiu a takimiu fabrykantowi lub kupcowi pozwolił wysłać tranzytem do Kiachty w tym a w tym roku. Poczém przewożący sukno winien wnieść do komory cło tranzytowe, mające wynosić w r. 1832. po 3 kop. w 1833. po 4 kop. w 1834. po 5 kop. srebrem od funta. — 5) Po opłacie tranzytowego cła od sukna, komora Brzeska, obowiązuje donoszącego aby złożył sukna w paki należycie, tak aby bez uszkodzenia otworzyć ich niebyło można, kładąc na nich jawne znaki i numera; a potem plombuje paki osobno na tosprawionym tranzytowym stęplem, jaki jęj prześle Departament zagranicznego handlu. — 6) Zarazem komora bierze na piśmie zapewnienie od właściciela tych sukien lub komisarza: a) iż w terminie niżej wskazanym dostawę do Departamentu zagranicznego handlu świadectwo komory w Kiachcie będącej, jako owo sukno rzeczywiście do nięj doszło; b) w razie niedostawy takiego świadectwa we wskazanym terminie, lub jeśli niezupełna ilość sukna dojdzie do Kiachty, zapłaci za całą niedowiedzoną a przeto wewnątrz Cesarstwa pozostałą ilość, całe cło podług nowej dla Królestwa Polskiego taryfy: to jest, oprócz opłaconego cła tranzytowego, jeszcze po 40 kop. sr. od funta. — 7) Na pewność tej opłaty winien jest złożyć w komorze porękę zamieszkałego w Rossyi domu i gildyi, albo dwóch jęj gildyi, lub też ewiktyą prawem dzwoloną, lub gotowe pieniądze, lub bilety zakładów kredytowych. — 8) Po opłacie cła tranzytowego i po złożeniu poręki, paki z to-

warami mają być wydawane donoszącemu i przy wydaniu z Komory, ma się mu dawać bilet na ilość, na jaką zażąda, za szczegółowem wymienieniem liczby pak ich, numerów znaków, liczby postawów i arszynów, z dodaniem, ile każda paka ma stęplów. — 9) Kopia takiego biletu ma być niezwłocznie przesłana do Departamentu zagranicznego handlu, a druga ma pozostać przy aktach komory, na doniesieniu zaś należy zapisywać pod jakim numerem i kiedy bilet na przewóz tranzytowy został wydanym. — 10) Komora Brzeska ma utrzymywać dokładny rachunek sukien polskich przez nie tranzytem do Kiachty idących stósownie do wagi i liczby sztuk, a na mocy tych prawideł przepuszcza następującą liczbę arszynów: w r. 1832. 300 tysięcy, w 1833. 200,000, w 1834. 200,000. Wyższej nad te ilości wpuszczać niewolno, i należy przestrzegać aby i nikt poszczególnie nieprzewiół więćej nad to co w rejestrze Rządu Królestwa Polskiego będzie wskazane, również niewolno wysłać do Kiachty i tój liczby arszynów, jaka w którymbądź roku na rachunek pozwolonej liczby tranzytem niezostanie tam przepuszczona. — 11) Termin na dostawę świadectw, o wejściu sukien do Komory w Kiachcie, ma być liczony dwuletni od dnia przywiezienia ich na Brzeską komorę; w Kiachcie zaś mogą one dłużej nawet zostawać, lecz w żadnym razie niemogą być na powrot puszczone choćby z opłatą cła podług taryfy dla Królestwa Polskiego. Komora ma tego pod odpowiedzialnością przestrzegać. — 12) Komora w Kiachcie po dojściu do nięj sukien winna niezwłocznie sprawdzać podług biletu, ich ilość, numera, znaki i co się okaże na bilecie zapisać; a zostawiwszy towar w swojej wiedzy, oderznąć od niego stęple, wydać o wypuszczeniu za granicę świadectwo, wymieniając w niem paki, numera, znaki, liczbę postawów i arszynów, jakiego roku, miesiąca i dnia i pod jakim numerem wydany bilet i wiele na pakach było stęplów. Oderznięte stęple wraz z biletami mają być pierwszą pocztą przesłane do Departamentu zagranicznego handlu dla sprawdzenia. — 13) Dla zapobieżenia nadużyciom, aby sukna polskie, których tranzyt się dozwala, przywiezione pod pozorem tranzytowych, niezostawały w Cesarstwie do wewnętrznego zużycia, sukna te, gdziekolwiek się bez komorowych stęplów okażą, mają ulegać konfiskacie, i mają się uzyskiwać prawem przepisane grzywny, choćby dowiedzionem zostało, iż pomimo niezłożonego świadectwa, o dostawie sukien na termin do Kiachty, za jaką bądź ilość zapłacone zostało cło podług taryfy zupełnie.

H i s z p a n i a.

Z Madrytu, dnia 12. Kwietnia.

Jéj Król, Mość Infantka Donna Ludwika Karolina powiła wczoraj szczęśliwie około południa w Aranjuez czterstwego Infanta.

Gazeta Dworska umieściła dziś postanowienie Królewskie, podług którego względem przesłania korespondencji zagranicznych Konsulom morzem nadesłanych, przestrzegane będzie postępowanie w Anglii i Francji używane.

P o r t u g a l i a.

Z Lizbony, dnia 7. Kwietnia.

Gazeta Dworska umieściła manifest D. Miguela, w którym zaprzecza prawom brata swego Dom Pedra i synowicy swójjéj Donny Maryi II. do tronu portugalskiego. Za główny argument przytacza, iż Dom Pedro przyjął najwyższą władzę w kraju, który podług 21. artykułu swójjéj ustawy, niemoże być połączony z Portugalią, i że on i dzieci jego, nietylko jako obywatele, lecz nawet jako obywatele Brazylii zostali naturalizowani. Rozmaitemi artykułami téj ustawy był się zobowiązał, ciągle zamieszkiwać w Brazylii, dnia 15. Lipca 1824. dobrowolnie oświadczył dostojnemu ojcu swojemu, że żadnych jakichkolwiek bądź niema pretensyi do Portugalii, że byé Królem tego kraju, niezgadza się z interesami Brazylii. Prawo zasadnicze Portugalii wymaga, aby Królowie jéj byli Xiążętami krajowymi i w kraju zamieszkiwali. Manifest zaprzecza dalej, że chociażby Dom Pedro po ojcu był wstąpił na tron i wykonał przepisaną przysięgę, niebyłby miał prawa, bez zezwolenia Korteżów, zmieniać ustawę. Zrzeczenie się więc na korzyść Xiężniczki de Grand Para, która prócz tego jako Xiężniczka Brazylijska niejest ukwalifikowana, niejest żadne i niema wagi. Dalej powiedziano w manifestcie, że w Królestwie utworzyło się mocne stronnictwo za Dom Miguelem, które go w Lipcu i Październiku 1826. ogłosiło w Trasoas Montes i Algarbii Królem i w imieniu jego ustanowiło Regencyą, chociaż on bawiąc naówczas w Wiedniu, niemiał żadnego udziału przy tych poruszeniach. Mocarstwa europejskie przekonały się naówczas, że taki stan rzeczy trwać niemoże, i uznały powrót jego do Portugalii za niezbędną, na co on zezwolił napisawszy poprzednio w Wiedniu zastrzeżenie praw swoich. W końcu manifest opisuje powrót Dom Miguela i zwołanie Stanów, które go ogłosiły Królem.

Z dnia 11. Kwietnia.

Odkąd pierwszy raz pokazała się flota Dom Pedra, żaden inny statek niebył więcéj widzianym i wcale nie niesłychać o zamiarach

zaczepnych Cesarza. Rozumieją wszelako, że potajemni agenci działają na umysły żołnierzy, i że wyładowanie nastąpi, skoro się tylko pora dogodna zjawi. Inni sądzą, że Dom Pedro przez taką odwołkę wojsko i dowódców chce zniechęcić, a rządowi uczynić niepodobnem, tak wielkie wojsko nadal utrzymywać skoncentrowanem; zamyśla on tymczasem krążyć przed portem naszym. Takim sposobem, tuszą sobie, że się cała walka skończy bez przelewu krwi, a Dom Pedro odniesie pono zwycięstwo, ani szabli niedobrywszy i ani jednego Portugalczyka niezabiwszy. — Wojsko, wyjąwszy to co jest w samjéj Lizbonie, odbiera żołd swój bardzo nieregularnie. Kanonierów brak wszędzie. Więzienia przepełnione aż do natłoku.

W komisie u nas wyszedł i zeszyty jest do nabycia po 20 sgr.:

drugi Sejm Wielkiego Xięstwa Poznańskiego w roku 1830.

Poznań w Kwietniu 1832.

W. Decker i Spółka,
Król. Nadworni drukarze.

OBWIESZCZENIE.

Odwołując się do obwieszczenia z dnia 16. Lipca r. z. w gazecie Poznańskiej pod No. 166. umieszczonego, podaję niniejszém do publicznej wiadomości: że podatek gminny, do ceny komornego zastósowany, na zaspokojenie potrzeb kassy ubogich i szkół miejskich przeznaczony i od mieszkańców tutejszych opłacać się mający, ściągniętym będzie:

- od takowych, wyznania chrześcijańskiego, po 4 od sta,
- od starozaconnych zaś, tylko po 1½ od sta,

gdy dla ostatnich żadna korzyść z miejskich dla ubogich przeznaczonych instytucjów niewypływa.

Każdy do opłacenia tego podatku zobowiązany mieszkaniec odbierze tak jak w przeszłym roku kartkę drukowaną, oznaczającą kwotę, której zapłata za pierwszą i drugą kwartę zaraz po wręczeniu takowjéj kartki, za trzecią kwartę przed 8. Lipcem i za czwartą kwartę przed 8. Październikiem r. b. nastąpić musi.

Poznań, dnia 3. Maja 1832.

Zastępca Nadburmistrza.

Behm.

OBWIESZCZENIE.

Szpital Stjéj Małgorzaty pod Nrem 77. na Srodce położony z wszelkimi budyhkami i miejscem podwórza oraz przybudowaniem publicznem więcéj-dawającemu za gotową zapłatą sprzedany zostanie.

Wyznaczone zostały terminy licytacji na dzień 22. i 23. Maja r. b., zawsze od godziny 6tej zrana aż do godziny 6tej wieczór w Izbie Sekretaryatu miasta w Ratuszu tutejszym, przed Panem Stern Sekretarzem miasta, do których odbycia, do kupna ochotę mających niniejszém się zaprasza.

Warunki licytacji podczas urzędowych godzin w Registraturze Dyrektoryum ubogich przejrzane być mogą.

Poznań, dnia 1. Maja 1832.

Dyrektoryum Ubogich.
OBWIESZCZENIE.

Szpital Śgo Łazarza, z gruntem i wszelkiemi budynkami publicznie więcj dawajacemu za gotową zapłatą sprzedanym zostanie.

Wyznaczone zostały terminy licytacji na dzień 22. i 23. Maja r. b., zawsze od godziny 6tej zrana aż do godziny 6tej wieczór w Izbie Sekretaryatu miasta w Ratuszu tutejszym, przed Panem Stern Sekretarzem miasta, do których odbycia, do kupna ochotę mających niniejszém się zaprasza.

Warunki licytacji podczas urzędowych godzin w Registraturze Dyrektoryum ubogich przejrzane być mogą.

Poznań, dnia 1. Maja 1832.

Dyrektoryum Ubogich.
WYDZIERZAWIENIE.

Dobra Niegolewo w powiecie Bukowskim mają być od S. Jana r. b. na trzy po sobie następujące lata aż do tegoż czasu 1835. najwięcj dajacemu w dzierzawę wypuszczone, do czego termin licytacyjny na

dzień 22gi Czerwca r. b. o godzinie 4. po południu w domu Ziemstwa wyznaczonym jest, na który zdolni i ochotę dzierzawienia mający z tém nadmienieniem wzywają się, iż tylko ci do licytacji przypuszczonemi być mogą, którzy na zabezpieczenie licytum 500 Tal. kaucyi natychmiast w gotowiznie złożą i w razie potrzeby udowodnią, że warunkom kontraktu zadosyć uczynić są w stanie. — Poznań, dnia 6. Maja 1832.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa.

DONIESIENIE.

Źródło mineralne w Gleissen pod Cielęckiem (Zielenzig) w Nowej Marchii nieprzestalo jeszcze sączyć, a kąpiele przy niem urządzone, co rok wydoskonalane i z największą troskliwością utrzymywane, gotowe są od 1go Czerwca przyjąć gości, którzyby w pięknej wiejskiej okolicy dla polepszenia zdrowia i wypocznienia umysłowego, kąpiele używać chcieli.

Używanie źródła samego za napój i w kąpiele wzmacnia osłabione nerwy. Jako kąpiel, z powodu znajdujacego się w niem w znacznej

ilości mineralnego szlamu węglanego jest dzielnym środkiem przeciw bólam reumatycznym i podagrycznym, chorobom skóry, przeciw wrzodom i bólam kurczowym. Bliska kopalnia alunu dostarczy dzielných środków przeciw rozmaitym chorobom, pochodzącym z osłabienia systematu naczyń.

Dla wygody gości utrzymywanym jest lekarz i na czas kąpiele urządzone aptekę, zaopatrzoną w wszelkie potrzeby.

Goście będą mogli także innych wód mineralnych używać. Przyzwoite mieszkanie, jako też stół dobry i napoje obmyślono. Dziedzic miejscowy ołiarował dla gości salę w domu swoim, w prawdziwie pięknym lokalu, na miejscu zgromadzeń. Wielki ogród około pałacu, w którym kąpiele się znajdują, nastęcza sposobność agitacji lubiącym przechadzkę, którzy w cichym lasku, albo też w wesołym towarzystwie pomiędzy kwiatami przy czystym dźwięku dobrej muzyki, wypocząć mogą.

Czas kąpiele zaczyna się z 1. Czerwca, a kończy ostatnich dni Sierpnia, jak lat poprzednich. Raport roczni podaje wiadomość o towarzystwie w Gleissen podczas kąpiele i o skutkach tych pod względem lekarskim.

Nie bez podziwienia przywita obcy górzyste brzegi jeziora Anken i wieś Gleissen, z przyrodzenia swego i przez sztukę nader przyjemną.

Ponieważ miejsce to w powiecie Szternberskim, którego Fizykiem jestem, leży, przeto chętnie wypełniam obowiązek zwrócenia na nie uwagi krajowców i osób zagranicznych.

Cielęcko, dnia 1. Maja 1832.

Królewski Fizyk powiatowy,
Dr. Schmidt.

W związku z powyższém doniesieniem mamy honor oświadczyć: iż wszelkie łaskawe polecenia we względzie stancyi i używania kąpiele, będziemy się starać, ile możności zaspokoić; oznajmiamy przytém, iż u nas dostać można wody karlsbadzkiej, sztucznie przez Dra Struve naśladowanej i wszelkich innych wód mineralnych.

Gleissen pod Cielęckiem, dnia 1. Maja 1832.
Inspekcya łażienkowa.

A. L. M ö w e s .

OBWIESZCZENIE.

Mieszkańcy przedmieść Chwaliszewa, Zagorza, Ostrowka, Srodki i Zawad zawiadamiają się niniejszém, iż z powodu zajętej znacznej części pastwisk Kapitulnych na fortyfikacyą, krowy ich, jakie dotąd za opłatą na też pastwiska wypędzali, w roku bieżącym i następných przyjętymi na nie być niemogą.

Poznań, dnia 7. Maja 1832.